

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

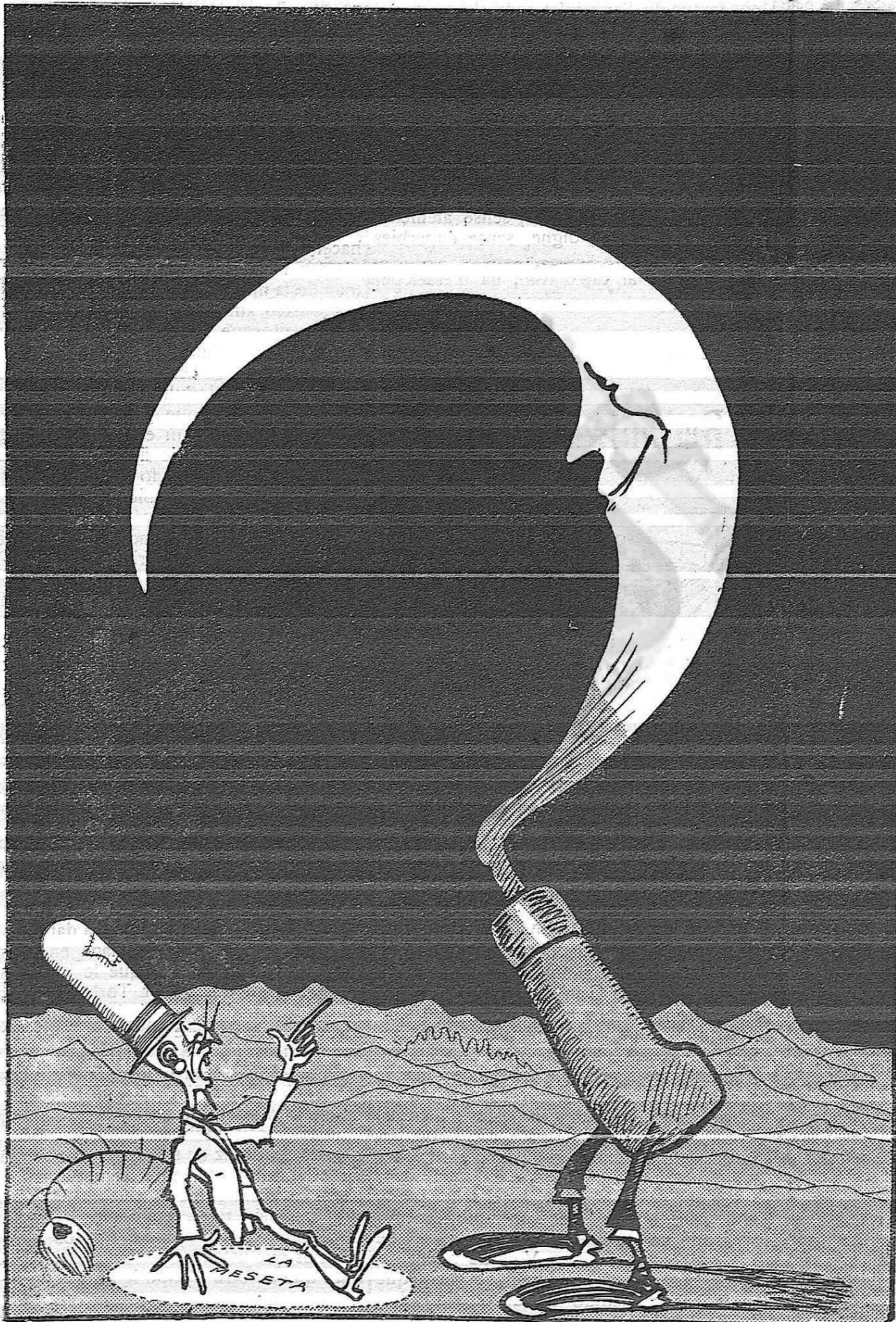
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Don Clodo i la Falç catalana

—Rediez, chica, y como te has creció!

Els èxits del Marroc

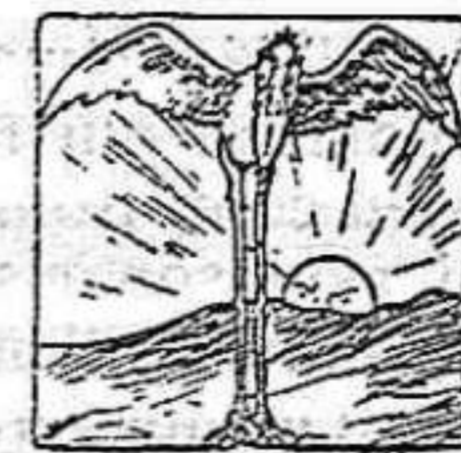
Ja han ocupat el Fondack, en la regió de Tetuán, les forces espanyoles. Això és un èxit, segons sembla. No un èxit militar, puix no hi ha hagut l'espètec d'un sol tret. L'èxit és polític. I l'home de l'èxit, cal dir-ho ben alt, és l'egregi i immortal comte de Romanones.

El Fondack... quina mena de cosa és el Fondack?, se preguntarà molta gent. Pel que podem entendre, el Fondack constitueix una posició estratègica de primer ordre en el camí que va de Tetuán a Tànger. Per a restablir les comunicacions entre aquests dos punts,— comunicació que ha estat interrompuda dos anys seguits—l'ocupació del Fondack era indispensable.

I bé: això s'ha aconseguit mitjançant una avinença amb el Raisuli, que ha donat la seva augusta vènia als representants del Govern espanyol. Temps enrera se li volia tallar el cap, al Raisuli. Ara s'han utilitzat els seus bons oficis. Llàstima que no s'hagi fet això de cop, i no hauria calgut vessar sang ni tenir en aquella banda del Marroc 60.000 soldats!

Tal és, senyors, l'èxit del comte de Romanones. Però francament, a nosaltres ens sembla que l'èxit més gros és del Raisuli. I com que els èxits es cotitzen molt alt en la política madrilenya, és possible que, aprofitant la pròxima crisi, el verdadero conde ofereixi una cartera a l'il·lustre personatge africà.

NOBLESA FRANCESA

AL volta els que han atès més al pervindre que al pretèrit, iniciant una política de atracció francesa, amb aquells que fins ara han es tat adversaris de les prerrogatives espirituals de la França, tinguin raó contra els que creiem mereixen certes propagandes una sanció i no pas una glorificació. Es clar que condecorant als elements germanòfils de l'«Institut d'Estudis» els francesos no tenen altre propòsit que fer minvar la virulència dels germanitzants exaltats i conquerir als tebis i dubtosos. Es una política, indubtablement, i ens seria grat que Mr. Brousse, per al qual tots els elogis son curts, conseguís veure triomfant la seva diplomàcia.

Els tendeixen exclussivament a una mena de domesticació de voluntats esquerpes, sumant adeptes a França. Nosaltres, una mica incrèduls pel coneixement dels nostres personatges, no volem veure més que una ferida al nostre amor propi de lluitadors francòfils. La serenitat perteneix als francesos, no ho ignorem, però és nostra la renunciosa llealtat. L'eficàcia de les dues polítiques, la dirà el temps, i hem de conèixer que eis eietes immediats de la política d'atracció son favorables.

Era el mateix dia de la cerimònia del Institut. Els nostres acadèmics, obsequiaren amb un dinar als senyors Poincaré i Brousse. S'iniciaren els brindis cordials i sobris, i el Dr. Terrades, firmant del manifest dels espanyols germanòfils, va beure pel triomf de la França. Fem aquí, una confessió. El Dr. Terrades així, a primera vista, apareix com un home ple de charme, i és fàcil que la seva firma en el manifest no representés més que una admiració intel·lectual, per Alemanya. Es la posició dels que a Madrid pensen com el senyor Ortega i Gasset. Tenen de la vida ideològica un concepte germànic, però políticament s'allunyen d'Alemanya, condemnant-la com a promotora de la guerra.

El Dr. Terrades, no intervenint, ni teòricament, en les preocupacions polítiques, tal volta no's proposà, firmant el manifest, més que ratificar una admiració cultural.

En quan al senyor Ors, no va iniciar les seves rectificacions en el discurs que prologà la conferència d'en Poincaré? Aquest senyor, consagrat a escoltar les palpitations del temps, deu creure són vinguts els temps de les recoleccions, apressant-se a desfer en un dia les lletjes accions de dos anys. La França, pròdiga en nobleses, ja sabrà posar una absolució, en el penediment del rèprob.

Nosaltres, no podíem comprendre com l'home que havia celebrat, amb paràboles incongruents, l'invasió alemanya, que va tenir excuses, no franques, naturalment, per a la profanació de Reims, que recriminà a França, en nom d'Europa, per l'ús de forces senegaleses, que injurià an en Blasco Ibáñez, per suposar portava una missió francòfila, que denigrà l'Itàlia de la guerra, i demanava ahir no s'odiés als matadors d'en Granados, no podíem comprendre, rebés un premi de

la França, malgrat hagués intervingut en la demanda i recepció de les col·leccions científiques franceses...

Però en la tarde del diumenge parlà. La tradició francesa és de fines idealitats tolerants. L'universitat francesa, segueix tota plena de la suprema gracia del Paraclet. El senyor Ors, a l'arribar aquí, parlà de la batalla que sosté la ciencia francesa contra «la mecanització de la vida», «la fatalitat de les races», «com si volgués portar a les consciencies afligides per tristesses massa actuals, els consols de l'Esperit, per damunt de les pitjors vexacions de la força».

Per primera vegada parlava el senyor Ors de les vexacions de la força. En el seu traureu llua la roseta conseguida al demati. El senyor Ors, seguia escoltant les palpitations del temps.

Tot això té una calificació, però els francòfils hem de tenir una ànima franciscana. Llops vindrien cap a nosaltres, i en nom de la França, assegurés molts, que'ls hauríem de dir germans.

El dreyfusisme immortal

ACABO de llegir un article significatiu. A Espanya solen confondre fàcilment les aptituds del cronista amb les del pensador. El cronista recull, comenta o glosa les opinions dels demés,

com altres tants fets; deixa en les seves pàgines fugitives la pulsació del temps; consigna al marge dels dies el batec d'ala de les modes espirituals. El seu encant està en l'interès i no en la profunda, serena i permanent idealitat. Cerca lo nou i no lo etern. Fonamenta la seva nomenada en la joiosa varietat, i no en la unitat ferma del pensament, ni en lo que en diuen els francesos *esprit de suite*, que és la unitat a través el temps. Si l'ànima és una papellona, el cronista és un home sumament espiritual. Però si l'ànima és una àguila i no un insecte, el cronista no pot fer més que seguir, amb la vista, el vol de l'àguila...

Es ja massa corrent, entre nosaltres, la costum d'acomodar-se a les *modos* espirituals, a la amable rehabilitació sofística (i meritoria per lo difícil) de les corrents vençudes, en comptes d'ascendir al grau nou en la corrent progressiva, per la força del propi pensament.— Avui, tot llegint un article d'en Ramir de Maeztu, a *La Esfera*, sota el títol *La Nueva Francia y la Francia eterna*, he somrigut amargament. Hi he trobat, entre altres, aquesta frase: «Dreyfus era probablemente inocente; però el dreyfusisme està muerto.» De lo qual l'autor sembla deduir un comentari falaguer per a aqueixa suposada nova França...

Es impossible, en aquests moments de forta crisi universal, deixar passar sense protesta una frase tan impia. No és ja la persona de Dreyfus lo qui ens interessa. És precisament el dreyfusisme, i ens interessaria encara que en *Dreyfus* hagués resultat culpable. Què és el dreyfusisme? És la eterna set de justícia qui remou el cor dels sel·lectes davant totes les iniquitats. Afirmar, com afirma en Maeztu, que la nova França és «religiosa» perquè el dreyfusisme és mort, és ignorar en absolut l'essencia de la vera religiositat. Oposar com a materialista l'Alemanya moderna davant aquella suposada França, és una desconeixença completa del materialisme, perquè la nova França seria la més materialista de les nacions. Si lo que diu en Maeztu fós veritat, tots els qui en el món som francòfils per idealisme, per amor a la França—fogar de totes les generositats,—hauríem d'inclinar-nos davant la empenta victoriosa de Germania i deixar que's complissin sense protesta els nous *Châtiments*.

Una França religiosa i anti-dreyfusista? Però si Jesucrist va ésser, en una terra fortament nacionalista, un alt Dreyfus! Si varen ésser-ho els seus màrtirs, sacrificats voluntariament a la seva fidelitat! Si la nostra ciutadania s'assenta gloriósament sobre la sang d'innombrables Dreyfus, qui moriren perquè nosaltres poguésem pensar! Cada passa que donem en les nostres vies, és un trepig sobre la tomba d'un Dreyfus.

I mireu encara: ¿sabeu per què aquesta guerra ha concitat en favor de l'occident les simpaties de tots els poetes? Perquè és un immens i apoteòtic cas Dreyfus... Les nacions occidentals, la noble Bèlgica, la generosa Anglaterra, la heroica França, foren agrèdides en plena innocència, entre la cridoria interessada i estúpida d'una opinió qui les acusava de preparar l'atac. França, singularment, és una mena de Dreyfus transfigurada, qui veu dreçar-se contra ella, entorn nostre, les propies ires col·lectives i particulars que concitava el capità jueu. I no sé per què, a voltes, m'imagino veure combatre, allà sobre els reduites torturats de Verdún, l'ombra de tots els Dreyfus que la França redimí, acudits, des de la mort, a lluitar per la vida d'Ella...

Si jo crec que el ferre de la cuiraca de França és fet de les cadenes que ella ha rompudes, en el puny d'infinit Dreyfus alliberats!

¿I goseu apel·lar religió an aqueixa migrada i misera passioneta amb que les vibores esclafades voldrien ara retornar a la França quixotesca, on tots els ideals trobaren precisament una llança defensiva? No! Hi ha una espantosa inversió de valors en aqueixes paraules. La petita França congregacionista, *maurrasista*, és el fogar d'on irradien a través món les estilitzacions idòlatríques i grosseres d'un culte decadent, hidroteràpic, fetixista. Fins per a aqueixes propagandes, França és la mestra de les humanitats! I més encara: aqueixa petita França, violentament continguda dins la gran, és un reflecte de l'Alemanya que rebutgem. Aqueixa França no és ja francesa, sinó germànica. No en va els qui la constitueixen són germans d'esperit dels nostres clericals, frenètics de germanofília. «Nosaltres volem una França prussianitzada»—me deia ingenuament l'altre dia un jove *snoob*, afiliat de fa un mes an aqueixa pseudo-francofilia.— ¿Una França prussianitzada? Doncs obriu-vos a l'enemic!

Es en nom de l'esperit, en nom de la religió, en nom de l'ideal, que nosaltres vibrem adaltrats per la victoria de França, no d'una França territorial, material, geogràfica, sinó d'una França etèria i essencial, l'única capaç de desbordar-se sobre les fronteres com un riu pare. En nom d'aqueixa França hem llençat el *J'accuse* contra les truculencies germàniques, i hem allargat les mans ansioses a les ciutats i a les regions qui sofreixen avui en l'*Illu del Diable* del capítver, l'atrafegada Lille, i aqueix Roubaix furios d'un perpetuu Germinal obrer, i aqueix Lens qui recorda una derrota dels Austries espanyols. I seria d'una escandalosa incongruencia estampar cada dia en les proclames antigermàniques el recabament de la causa del dret, la llibertat, la justícia, per a consignar després amb mal dissimulada-satisfacció que ja és mort l'impuls destinat a sostenir-la i defensar-la... Aquesta seria, no ho dubteu, la primera gran i definitiva victoria d'Alemanya; i fa pensar que els alemanys ja deuen haver penetrat sordament dins París, quan llegim els pasquins d'aqueixes contra-proclames...

Al *servici* de l'Alemanya treballen sens dubte els espies espontanis qui fan possibles tals afirmacions. Mireu com, irònicament, s'inverteixen els termes, i avui són els vostres, Barrés, qui fan la causa moral de l'enemic. *Au service de l'Allemagne*. «Dreyfus era innocent, però el dreyfusisme és mort.» Això és: quan el cas Dreyfus se repeteixi, ja no hi haurà a França la energia i la eficacia de llibertat el pres i restaurar la justícia; Dreyfus se podrà en la seva tomba de vivent; França caurà en la deshonra, i li serà negada la glòria qui l'erigeix com la més alta i exemplar de les nacions: Però quan demà un altre César sanguinolent colpegi amb la seva espasa les portes de París, no s'alçaràn vers França els cors dels poetes, cremant com encensers. La França d'allavors podrà ésser una França nova; però la França eterna, com els déus immortals, serà morta també.

GABRIEL ALONSO

PER CATALUNYA

AMB motiu del debat que sobre la qüestió catalana ha iniciat el nostre estimat ex-correligionari senyor Junoy, els *patrioters* han tornat a treure de la calaixera tota aquella colecció de bestieses que surt a llum cada vegada que les regions clamen contra la funesta acció de la cinica política madrilenya.

Els explotadors d'Espanya tornen a invocar la *roja y gialda*, parlen de gastar l'últim home i l'última pesseta en defensa de l'*intangibile unidat* i fan por a les criatures menaçant-les amb l'*hidra del separatismo*.

Fins hi ha qui invoca aquella unió sagrada que s'ha realitzat a les nacions que estan en lluita. Nosaltres també la predicarem aquesta unió sagrada, però serà la de totes les regions espanyoles contra els abusos, les imprevisions i els desvergonyiments del poder central.

Catalunya fa santament rient-se de les xacvanades patriotes dels quatre imbècils que, sense cap coneixement del problema autonomista, criden i esvaloten pel perill en que veuen la seva menjadora. Som una nació, pesi a tots els Clodoaldos haguts i per haver, i volem que la nostra personalitat, com la de Valencia, com la d'Aragó, com la de totes les demés nacions que integren l'Estat espanyol, sigui degudament regonoguda i respectada, deixant la fruit de tota aquella llibertat comparable amb els interessos generals d'Espanya.

El nacionalisme català, viu en els gloriosos temps de l'apostolat federal i arreconat en els primers anys de la Restauració, ha tornat a renèixer viu i poderós, i tots els catalans, cada hù des del partit a que perteneix, senten viu en el seu cor l'amor immens an aquesta Catalunya que, per sa historia, sa llengua pròpia i ses condicions de raça, mereix la vida pròspera d'una nació lliure.

Per a aconseguir-ho, ens hem de mantenir els catalans en una actitud enèrgica, sense pinxeries estridents; serena, sense afemellades humiliacions; digne, sense superbies ridícoles.

El triomf, al cap-d'avall, ha d'ésser per Catalunya.

JEPH DE JESPUS

Redimir al cautivo

A don Emilio Junoy

DON Emilio Junoy ha tenido la gentileza de elevar su voz en el Senado para pedir al Gobierno que se me conceda; no digo la gracia, sino la justícia de un indulto. La justícia escribo, porque yo no he pecado contra la patria ni contra la libertad, y a pesar de ello, se me obliga a permanecer en el destierro. Y si hubiera pecado, habría pecado por lo que pecó Magdalena, por haber amado mucho, lo que me haría acreedor a ser perdonado mucho. Pero en España van las cosas de tal modo, que tienen que pedir indulto los que habrían de otorgarlo, y lo otorgan los que más necesitados están de que se los indulte. Sin embargo, aun debemos dar gracias a Dios de que nuestros enemigos se contenten con sepultarnos en una mazmorra o con echarnos de España. Peor sería que nos pusieran en el cuello un dogal y que nos dijeran: «Rezad el credo».

El creer que el Gobierno, el Congreso y el Senado me deben la reparación que solicita don Emilio, me eximiría de la obligación de expresarle a éste públicamente mi gratitud por su gestión, si el ilustre senador por Lérida, que es maestro consumado de donaires, que es doctor en gestos gallardos, no hubiera hecho su petición con tal gracia, que hasta me anima a pedirle yo a mi vez a él algo, algo que luego diré.

«Samblancat—ha afirmado el señor Junoy en la Alta Cámara—tiene un título especial para que yo me interese por él, y es el de que me ha combatido». Y el de que, a lo mejor, me volverá a combatir, sospecho que podía haber añadido usted, querido don Emilio. Los hombres como usted y como yo,

en política siempre están frente a frente. Usted es un ecléctico y un oportunista; yo soy un dogmático inapeable. Usted es un clásico de cara rasa y de pelo corto, y yo un romántico melencólico y barbudo. Usted es un girondino con todos los serenos pen-sares y con todos los bellos decires, con todas las elegancias y todas las vacilaciones de la escuela, y yo un jacobino despechugado, renegador y furibundo. Y ya se sabe. Hortensio lo que teme es que no se le descomponga la túnica; Mirabeau que la suya no dé la sensación de un mar en alboroto. A Barnave parece que un «tibicen» le lleve, como a Cayo Graco romano, el compás detrás de la tribuna, mientras el vizconde carónico lanza sus horribles ladridos. Y lo mismo en el escribir. La prosa de usted es de una ironía, de una sutileza y de una complicación atormentadoras. La mía es ruda y simple como un montón de piedras. Pero con la eficacia de un montón de piedras que está al alcance de una mano que sabe esgrimir la honda, que sabe tirar peñazos. La diferencia es radical. A España le ha salido un absceso. Usted quiere resolverlo con emolientes, digamos la palabra, con emplastos; yo quiero aplicarle el bisturí. Y eso es todo. Nada, pues, tendrá de particular que, cualquier día volvamos a las andadas: usted a visitar al rey, y yo a decirle que al rey no se le debe visitar. El marqués de Olérdola es de lo más lucido que hemos tenido como alcalde, y, sin embargo, nos hemos visto obligados a decirle en alguna ocasión alguna brutalidad. Sin dejar de reconocer en el fondo que todas las deserciones están justificadas en nuestro ejército, porque no es posible vivir sin vilipendio entre este cabileñismo republicano. Pero como los ataques, por un milagro de magnanimidad, por obra y gracia de ese corazón de usted, se convierten a sus ojos en méritos, voy, invocando éstos, a hacerle el ruego a que antes he aludido.

Por lo que se desprende del discurso de usted en el Senado, parece que el Gobierno no está muy dispuesto a conceder la amnistía que los republicanos pedimos. Los republicanos, como no podemos ni queremos hacer la revolución, nos entretenemos en estas vilezas, en estas pordioserías. Ante la manifiesta mala voluntad del Gobierno, pretende usted, amable don Emilio, que al menos se nos otorgue el indulto a mí y a algún otro. Pues bien: por lo que a mí se refiere no insista usted en la demanda. A mí tanto me importa que me indulten como que no me indulten. El pan que yo como en la emigración, ni es duro ni es negro. Al contrario: no se come más fino en la mesa del Borbón de España, no lo venden mejor en las panaderías. En cambio, mire. En la cárcel de Huesca hay encerrado, hace año y medio o más, un muchacho de diecinueve años—diciembre serían ahora para el pobre—que se llama José Ayala Lorda. Este chico escribió en un semanario denominado *Talión*, un artículo, en el que se hacía el retrato de un joven sportman, del que se decía, entre otras cosas, que tenía bigotes de gato. Y la justicia le condena a 28 meses de correccional. Más de la mitad de la pena lleva ya cumplida Ayala Lorda, que cuando ingresó en la Prisión tenía poco más de diecisiete años. Criatura más desgraciada que ese chico, no creo que la haya en el mundo. Los republicanos de Huesca lo tienen completamente abandonado. Nuestros diputados no se cuidan de él. De toda la gitanería que milita en nuestro partido no hay que hablar. Moya que al principio se interesó por él; Moya que es tan alto de estatura y que está tan alto, se empequeñeció hasta dar oídos a la caciquería oscense, empeñada en vengar en Ayala los disgustos que le había dado *Talión*. Al diputado por Tortosa le escribí yo desde Londres, hablándole de la iniquidad cometida con ese mozo, y el diputado por Tortosa no me contestó. Ahora bien: ¿quiere usted, señor Junoy, si no es posible conseguir la amnistía que todos deseamos, quiere mirar de obtener, en vez del mío, el indulto de este adolescente, que tan caro ha pagado un desliz de su pluma inexperta? A mí el indulto no había de servirme para nada. En cambio, a este chico lo haría feliz. ¿Quiere usted, pues, repito, encargarse de alcanzárselo? Se lo suplico por los merecimientos que usted me atribuye, por los ataques que en otro tiempo le dirigí.

ANGEL SAMBLANCAT

El perill portuguès

DURANT molt de temps, els polítics i els periodistes de Madrid feien broma amb el poder militar dels portuguesos. La força de Portugal era presa a *guasa*, com diuen allà dalt. Estem ja cansats de llegir aquelles ironies substancials dels «peus de cavall»; del conte del portuguès que va caure al pou i de *o terror dos mares*. En les coses de la veïna República, els escriptors humorístics i els caricaturistes madrilenys trobaven sempre un tema a propòsit.

«Diu que els portuguesos volen declarar la guerra a Espanya!», cridava un dia un escriptor bútxara. I els seus llegidors trenquen a riure. «Diu que Portugal vol conquerir Galícia!», cridava un altre dia. I els llegidors seguien rient i rient. Per a l'inconscient opinió espanyola, les coses de Portugal eren escenes de sainet.

Però heus-aquí que ara, tot-d'una, canvia la decoració. Se parla de l'exèrcit de Portugal i de les intencions portugueses amb tò d'alarma i d'inquietut. S'assegura que els lusitans concentren tropes a la frontera espanyola i que hi tenen ja tantes i quantes divisions, amb centenars de canons i milers de metralladores...

Ara els periodistes i polítics de Madrid ja no fan brometa, ja no ho prenen a *guasa*.

Al contrari, els ha agafat una gran angúnia. Els portuguesos parlen sovint de *o perigo hespanhol*, frase que els bútxares madrilenys han volgut ridiculitzar. Ara són aquets mateixos bútxares els qui parlen de *el peligro portuguès*.

Oh, i que s'el miren com a molt greu, aquest perill! Afirment que cal prendre precaucions, i no manca qui proposa la mobilització de l'exèrcit espanyol. La concentració de forces portugueses a la frontera és vol relacionar amb unes misterioses peticions que diu que diuen que han dirigit a Espanya les potències de l'Entente.

I doncs, ¿com és que ara no es parla dels «peus de cavall» i de *o terror dos mares*? Què ha passat, que els portuguesos s'han tornat tan terribles de cop i volta?

«Existeix realment un perill portuguès?», es pregunta ara el públic que avans reia amb els *portuguesiños*. Al nostre entendre, el veritable perill està en les intencions antilusitanes de certs elements de Madrid. El perill portuguès, vé a éser una cosa així com un perill groc.

FULMEN

DEL MOMENT ACTUAL

Jo no bec vi d'ensà que va tan car; jo no bec vi prò enganyo el paladar amb gaseosa, o amb aigua de la aixeta que si per càs la trovo massa *neta* hi afegeixo una mica de cafè per quedar bé i em queda bastant bé!

Jo no bec vi, prò m'ompló de neguit al veure obrers, amb el botet marcit, o amb un cul d'ampolleta de vi clar prest a mal amanir un esmorzar.

A. COSTA I SENDRA

SONATA XLV

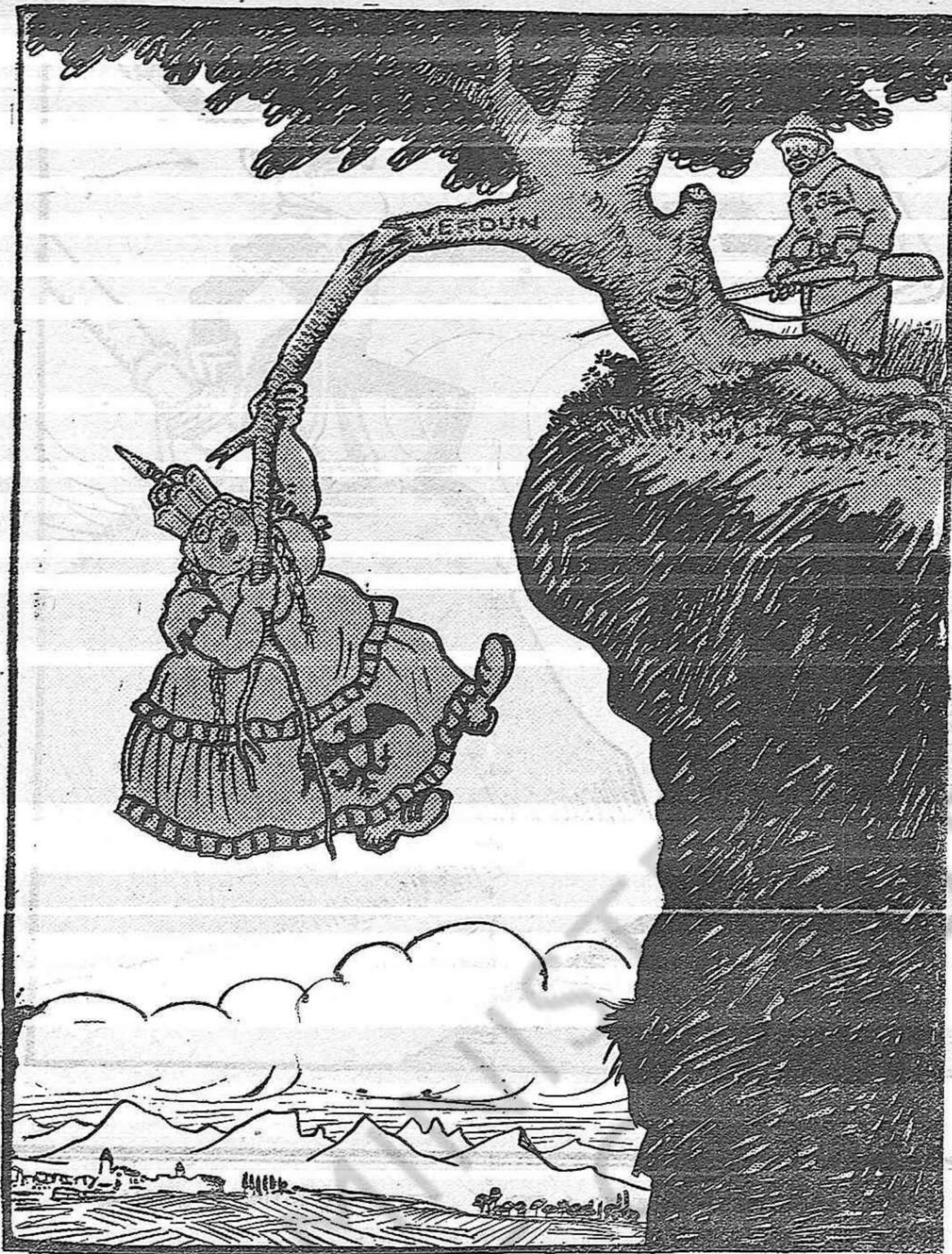

MOLT bé; ja tenim constituïdes ambdues Cambres, i un exèrcit de diputats i senadors se dedica a fer la felicitat del país. En el Congrés, de moment, ja s'ha tractat del trascendental assumpte del jurament dels diputats. Mare de déu de l'Emperat Mirin, senyors Morayta i demés companys de causa: vostès seràn 33 i tant anticlericals com vulguin, però...

Y qué se me importa a mí el que tú jures o no?

I, sobre tot, què se'ns en dona, quan hi han a resoldre tant greus qüestions econòmiques i polítiques? No volen jurar? No jurin. Amb prometre ja en tenen prou. El prometre no fa pobre, i mirin, el govern,

La situació en el front occidental

Com pot observar-se, Alemanya encara disposa de molta força

també ho fa això de prometre, prometre i no donar mai res.

En canvi, don Junoy, en el Congrés, s'ha destapat. No l'he entès mai prou bé aquest senyor. Ara que s'ha fet lliberal, se'ns torna catalanista; de la gracia que les seves paraules van fer als seus nous correligionaris, ne donen idea les interrupcions d'aquelles patums que's diuen Maestre i no sé què més i la resposta que al nou catecumen atrabilarí feu don Amós Salvador.

D'ésser senador en Moraguetes, cosa que no deixaria d'estar bé, segurament que li hauria cridat:

—Salvador! Amos... No metas la pata.

Els nostres adorables radicals tornen als seus estridents espanyolismes; el mal, per a ells, és que tothom els hi coneix el jòc i ningú vol seguir-los per aquest camí. Lo que'ns fa gracia és que'ls portaveus d'aquest moviment d'adhesió a la patria els dirigeixin en Mir i Miró, que no més se tracta amb franceses, i el cèlebre Callén, del qual pot ben dir-se que no té més patria que la seva, la capital de la qual és el malic.

Ha vingut el germà d'en Poincaré a portar llibres i condecoracions. S'han discutit els mèrits dels agraciats, no sé perquè. Aquí no's tracta pas de premiar serveis en la major part dels casos, sinó de comprar voluntats, que si no's vénen per diners, es compren amb una cinta i un diploma.

He llegit que a les ciutats d'Alemanya volen imposar el ranxo obligatori. Ningú podrà encendre la cuina, ningú podrà anar a comprar res de manduca, se segrestaran els comestibles, vius i morts que hi hagin a les cases, i després, a toc de corneta, aul, tothom amb l'olleta a cercar la racció.

Hi haurà el ranxo general, el ranxo de les criatures, més lleuger, i el dels malalts. Encara que sigui dia de peix, no se'n farà, i encara que sigui dia de carn, tampoc, perquè no'n gasten.

Que aprengui en Pol de la «Lliga»; és dir, que no aprengui, perquè aquests no seràn els àpats de la victòria, sinó els de la derrota... Amèn. Bevem-hi.

MORITZ LX

UN DIPUTAT MODEL

I

En Pau Nay, mut de naixença, però viu com el primer i de no escassa cultura, va tenir, Déu sab per què, la divertida ocurrencia de presentar-se ell solet candidat per Vilamansa. No cal dir, els enemics seus, el xibarrí que van moure al enterar-se del fet.

—Un mut candidat!—cridaven.—

Un ser que no pot dir res, voler representat al poble!... Però aquest home què's creu? ¿Com podrà fer la campanya que l'elecció requereix? Com pescarà els vots, el llonza? Pobre Pau Nay!... Ja riurem!...

I en efecte... no van riure gens ni mica. En Nay, tot fresc, valent-se dels seus grans medis i gastant-se molts diners, doncs, per sort seva, és riquíssim, vingut l'esperat moment, tant bé treballà la cosa, que no hi hagué més remei: per immensa majoria sigué elegit, i la gent vegé per primera volta proclamat conforme a llei un diputat mut.

—Sí!... Buenol!...

va exclamà el contrincant séu: — Ell ha triomfat a les urnes? Jo'm presentaré al Congrés i li faré anular l'acta... ja ho crec!... Vaia si ho faré!...

II

Madrid. Congrés. Sessió Pública. En aquest precís moment es posa a discussió l'acta de Vilamansa.

—Algu té interès en impugnar-la?— diu el senyor president, —Jo!—crida, alçant-se molt serio,

el vençut. I amb forta veu, comença a estripar la grúa.

—Senyors: Poc tindrè que fer per demostrar que aquesta acta deu sè anulada. ¿Sabeu quin defecte té el fulano que l'ha obtinguda?... Es mut!... Eh?... Parli el Congrés amb franquesa i en son nom el president: en un sifi on la paraula és l'«eina» que s'usa més; en el tradicional temple de l'eloqüencia i del dret; davant d'aquesta tribuna plena encara dels accents de tants cradors famosos quals noms tots recordeu bé, ¿no fora vergonyosíssim que hi hagués un mut?... Diguen! —Ei!... A poc a poc!—contesta el simpàtic president, home d'excel·lent criteri i amic de parlar claret:— En quant a sè una vergonya que aquí hi hagi un mut, jo crec que lo que'l país voldria és que ho fossin tot vostès

C. GUMA

L'Alemanya negra

Si hi ha una Alemanya negra. I en dir «negra», no volem pas fer al·lusió a qüestions de clericalisme ni de fanatisme religiós. L'Alemanya negra és aquella part d'Alemanya tristament abjecta que existeix encara sota l'oripell d'una cultura exuberant i d'un progrés magnífic. Aqueixa part d'Alemanya és aquella on no ha arribat encara el sentiment superior de la dignitat humana.

No inventem nosaltres el mot. Va usar-lo, ja fa anys, En Manuel de Montoliu, en un interessant article seu, escrit en els primers temps de sa entrada a les terres germàniques, i que portava precisament aquest mateix títol: *L'Alemanya negra*.

El sentiment de la dignitat humana—un sentiment essencialment cristià i essencialment democràtic.—no ha arribat encara a certes capes de la població teutona. El poble, en gran part, mostra allí sovint una humilitat ajupida que podem anomenar baixesa. Les diferències entre les classes socials són marcadíssimes en els països germànics. Els de dalt tenen la convicció de la pròpia superioritat. I els de baix—aquí està la tristor, aquí està la negror—tenen la convicció de la pròpia inferioritat.

En l'article a què hem fet al·lusió, En Manuel de Montoliu explicava dos fets que demostren la mancança del nobilíssim sentiment de la dignitat humana. A Alemanya, deia, quan entra a una barberia un «senyor», o un que va vestit de «senyor», veureu com els obrers que són davant d'ell en el torn, li cedeixen el lloc, com reconeixent-li un dret superior al llur. També és comú, afegia, trobar pels carrers de les ciutats alemanyes homes que arregen carretes habitualment tal com besties de tir.

Això ens demostra, amb clara evidència, que l'evolució moral de la societat i de l'individu està a Alemanya fortament endarrerida. Si, com nosaltres creiem, la disciplina germànica pertany a la mateixa mena de fenòmens que els exposats per En Montoliu, la tal disciplina mereix tot el contrari que les altes lloances que molts li dediquen.

Sentim dir de vegades: «Oh! A Alemanya l'obrer viu en condicions excel·lents, millor que les dels obrers francesos i anglesos. Les lleis socials alemanyes, obra d'En Bismark, ofereixen als treballadors de l'Imperi un conjunt d'avençatges materials.»

No volem ara discutir aquest punt, tot i essent discutible. Farem només, una afirmació. I és la de que el concepte de l'inferioritat personal de l'obrer, crea a aquest una situació més trista i més baixa que no pas la misèria de la seva vida. Tots els passaments per a la vellesa i tots els socorros per al cas de malaltia, no poden compensar a l'obrer de la mancança de respecte a la seva dignitat.

I si aqueixa mancança de respecte comença per tenir-la ell, l'obrer mateix, aleshores el país on succeeix això és verament un país negre.

A. R.

EL CRIT MASCLE

—No passareu!...

Es el comble!
Per a demà, diumenge, els *requetès* de Barcelona anuncien una solemne commemoració dels «sagnants sucesos de Sant Feliu».
Tot-hom que recordi l'origen i el desenrotllament de aquells *sucesos* no podrà menys d'exclamar:
—Fins allò commemoren?... quina barra!

Espectres! Espectres!
Llegim en un diari:
«Anoche llegó el ex-gobernador civil Osorio y Gallardo»,
Una mica més avall:
«Dentro de pocos días llegará el señor La Cierva...».
I a tots els llegidors se'ls acut el mateix comentari: Ni ells ni el mal temps.

Com era de preveure, amb motiu de les estridències cambronistes, els radicals han sortit a la defensa de la *intangible España*.
Tan en el Congrés, com en el Municipi, com en la Diputació s'han posat el berret de miliciano i... amunt i crits! vinga desbarrar!
Això son homes!
Sortí n'haurà tingut de l'Ulled i d'en Callén l'Espanyal...

Ha començat la seva publicació un nou periòdic socialista.
Porta per nom *El hombre libre*.
Pero el nom no fa la cosa.
Deixeu que comenci a tenir encepègades amb el fiscal, com tots els diaris avençats d'Espanya, i ja veureu com l'*home lliure*, serà de fet l'*home encadenat*.

El ministre d'Instrucció publicarà un decret a la *Gaceta* senyalant obligatori la lectura del *Quixot* en les escoles de primera ensenyança.
No està mal pensat, però...
Quina llàstima que el senyor ministre no pugui tornar al temps de la seva infantesa.
Aniria a pàrvuls, i llegiria el *Quixot*.

Han començat les romeries.
L'altre diumenge va tenir-ne lloc una de bastant nombrosa (900 ovelles) a Montserrat.
El cant obligat fou una oració per a la pau, i allà tot van ésser discursos assegurant que la Mare-de-déu acabaria amb la guerra europea.
Sempre ho havíem sentit dir que a Montserrat s'hi anava a fer broma.

Tornarem als temps de la bretolada caciquista?
Sembla que en Grañé ho vulgui aixís. Ell, l'últim rebrot de aquell mal arbre, es fa encara acompanyar per pinxets a punt d'armar bronca, com en aquells temps d'en *Pantorrilles*.
Però és que contra l'insuperable temor el pobre home no hi pot res.
I li fa una por cervical la brigada eventual!...

Està a punt d'ésser editada la ja famosa col·lecció de poesies patriòtiques-guerreres, que amb el títol de *Flors de sang* ha vingut escrivint l'eximí Apelles Mestres, entre les qual s'hi troba la valenta composició: *No passareu!*
Per referències sabem que l'eminent poeta català pensa destinar als beneficis íntegres d'aquell llibre a la Creu Roja dels aliats.
Déu li pagui la bona obra!... i l'obra bona.

Déu s'ha fet regionalista.
Homes caritatius, els de «La Lliga» havien anunciat que, en cas de pluja, totes les viandes del banquet dels cinc mil serien repartides entre els establiments de Benficència.
No hi hagué necessitat. El dia es presentà esplèndid i l'àpet resultà unèxit.
Nostre Senyor afavorí als que s'havien després de sis pessetes, i abandonà als pobres en la misèria.

En Bertrán i Musitu llueix un trajo gris clar que és un enterniment; sobre tot combinat com el combina amb una camisa a ratlles vermelles que tira d'esquena.
Ja ha fet bé d'estrenar-les després de les eleccions, perquè si ho fa abans, els electors no'l voten; l'haurien pres per un *maniquí*.
Però ara pot-ser li pendran al Congrés.

Un borratxo perdut se topa al mig del carrer amb el rector del poble.
—De on vens, desgraciat?... de beure. oi?... com sempre!...
—Sí, què hi vol fer?...
—I en comptes d'anar a la taverna, ¿per què no vens a missa?
—Perquè a missa no més hi beu vostè.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C.^a

DE LA GUERRA

FETS SUCCETS DEL 26 AL 31 DE MAIG DE 1916

Per terra

Aqueixa horrible batalla de Verdún no acaba mai... Segueixen els alemanys duent a terme desesperats atacs, per als quals fan un consum enorme d'homes. Tampoc en aqueixes darreres escomeses han aconseguit els soldats del Kronprinz cap aventatge que valgui la pena.

Després de la primera empenya, l'avenc dels austríacs ha quedat deturat quasi del tot. La lluita, però, continua.

Al front rus i turc, cap fet d'armes important. Tot l'exèrcit serbi reorganitzat és ja a Salònica. Està format per 140.000 homes. Els búlgars han invadit una part del territori grec, a l'est de Salònica.

Per mar

Forces navals angleses han bombardejat la posició turca del Arish, a l'est del canal de Suez.

Els italians han lograt enfonsar un gran transport austríac a Trieste.

Per l'aire

Cap fet ha succeït que requereixi una especial menció.

REPICS

Si un problema té la virtut d'encendre les passions en *ambas cámaras* és, sens dubte, el problema català.

Però les passions fan com els encenalls: una flama que sembla que iot no hagi de destruir... i res, tot resta com abans.

Per a tant important qüestió més que un foc d'encenalls lo que precisa es un sol flamejant de intel·ligència i de serenitat.

I aqueix sol, avui, en *ambas cámaras*, no hi és. Es va pondre amb la mort d'en Salmerón.

Continua representant-se, al «Novedades», *El Duque de El*.

Suposem que aqueix duc no tindrà res que veure amb el de Solferino, perquè aquest *ja ha representat prou*.

DEBILITATS FEMENINES

—Estigueu quietes, no'm feu pessigolles, perquè allavors sí que'm dono!...